

عنوان مقاله:

کشف علل وقایع تاری بر اساس دو رابطه «علت و معلول» و «خیل و ذوق» با مرکز بر دیدگاه‌استاد مطهری و زرین کوب

محل انتشار:

اولین کنفرانس بین‌المللی انقلاب علوم انسانی اسلامی (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 6

نویسنده:

ناصر بوعدار - کارشناس ارشد تاریخ مطالعات خلیج فارس، دانشگاه شهید چمران اهواز

خلاصه مقاله:

در فهم رابطه علیت در تاریخ، گاه بر اثر عدم دست‌یابی به عامل اصلی یک واقعه، تمییز علت و معلول مشکل شده و ابهام ایجاد شده، مورخ را به روی آوردن به علل واقعی و غیر واقعی می‌کشاند. توالی و پیوستگی رخ دادن یک واقعه در تاریخ و یا تصادفی بودن آن، دو دیدگاه را به میان آورده و هر یک را به تفسیر وقایع با نظر به عقیده ای که ابراز می‌کند، به تدوین تاریخ‌کشانده است. استاد مطهری و زرین کوب، وجود رابطه علی و معلولی را در واقعه ای که در تاریخ به وقوع پیوسته و مورخ می‌خواهد بر اساس همین نقلیات، شیوه علمی را در تاریخ‌نگاری خویش به کار گیرد نقش آفرین می‌بینند. در ضمن، ذوق مورخ را در صورتی که پیراسته از غرض ورزی و قوم‌مداری باشد، شرط لازم جهت اعتبار و مستند سازی نقل وقایع و احیا کردن دوباره اجزاء فراموش شده یک مجموعه می‌شمارند. بررسی دو دیدگاه نیز این نتیجه را به همراه داشت که تاریخ‌نگاری علمی، به مواد و مصالح فنی و معتبری نیاز دارد که با نگرش ابزاری و آلی، نقش تصحیح‌کننده و تکمیل‌کننده دارند؛ از آن جهت که ارائه گزارش صحیح از وقایع تاریخی، نیاز به کارگیری ملزوماتی در جهت شناخت علمی رابطه علی و معلولی و هم‌چنین بررسی اسناد و تشخیص صدق و کذب گواهان و بازشناسی علل واقعی از غیر موثر دارد که از این نظر، صرف نگاه علی و معلولی به وقایع تاریخی کفایت نمی‌کند، بلکه این قدرت تخیل و ذوق مورخ است که نگاه استقلالی و مستندی به نگرش علی و معلولی در وقایع تاریخی می‌بخشد.

کلمات کلیدی:

علل وقایع، علت و معلول، تخیل و ذوق، تاریخ‌نگاری علمی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2087648>

